

С Т А Н О В И Щ Е

на проф. д-р Петър Делев, член на научно жури, назначено със заповед на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ РД 38-162 от 10 март 2015 г. за провеждане на конкурс за професор по археология (праистория) в професионално направление 2.2 (история и археология), обявен в Държавен вестник бр. 13 от 17 февруари 2015 г.

В настоящия конкурс, обявен за нуждите на Катедрата по археология към Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, е подал документи и е допуснат до участие един единствен кандидат – доц. д-р Красимир Петров Лещаков, редовен щатен преподавател в същата катедра. Кандидатът отговаря на необходимите изисквания за участие в конкурса съгласно чл. 114 (1) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ – той притежава образователната и научна степен „доктор“ от 1987 г., заемал е академичната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Климент Охридски“ в продължение на 18 години и е представил в настоящия конкурс публикуван монографичен труд и допълнителни публикации, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и за заемане на академичната длъжност „доцент“. Представените в конкурса допълнителни публикации (34 на брой, от които 11 в съавторство) имат значителен общ обем – само авторските заглавия надхвърлят 500 страници, тези в съавторство добавят още над 320 страници.

Доцент Красимир Лещаков е утвърден специалист с международен авторитет в областта на проучванията на бронзовата епоха в България и Югоизточна Европа. Значителна част от представените в настоящия конкурс публикации са посветени на различни аспекти на тази традиционна за него тематика. Сред тях бих открил обобщаващата студия за бронзовата епоха в Тракия (№ 12 в списъка), публикувана и в превод на японски език в годишника на Токайския университет (№№ 50-52); но и останалите публикации в тази група също съдържат многобройни, различни по характер и значими научни приноси – както образцово публикуваните резултати от теренни проучвания на селища и некрополи, така и специалните изследвания върху проблеми на керамиката, хронологията и периодизацията, синхронизацията и търговските контакти с

Егейския басейн и Мала Азия, погребалните обичаи и религиозните вярвания и ред други (виж публикации №№ 11, 23, 39, 40, 42, 44, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 63). Дори само тази група публикации убедително представя своя автор като сериозен учен със значителни и признати научни постижения.

В периода след хабилитацията си през 1997 г. доцент Лещаков постепенно навлезе и в една нова за него тематика – тази на балканския неолит. Интересите му в тази област произлизат със сигурност най-вече от проведените под негово ръководство дългогодишни проучвания на един много важен археологически обект от ранния неолит край село Ябълково, Хасковска област, между Първомай и Димитровград в долината на р. Марица. Представената като хабилитационен труд в настоящия конкурс монография „Yabalkovo, vol. 1“ представлява първия том от подготвяното многотомно издание на продължилите от 2000 до 2012 г. спасителни археологически разкопки на този обект. Тя е придружена и от няколко предварителни публикации за проучванията край Ябълково (№ 22, 41, 60) и върху други аспекти на неолитната проблематика (№ 37, 58). Монографията е колективно дело (с трима редактори и общо 28 автори), но това не буди притеснения по отношение личните заслуги и приноси на Красимир Лещаков, който е единствен автор на ключови и като обем, и като значение части на тома (глави 1, 5, 6 и 9, общо 200 страници) и съавтор на още няколко текста. Основните му заслуги впрочем могат да се търсят в още по-голяма степен в неговата роля на научен ръководител, който не само е организиран и провел успешно едно твърде сложно археологическо проучване (и поради спецификата на обекта, и особено поради ограниченията, наложени от характера на спасителните проучвания по няколко засягащи различни части от територията му инфраструктурни проекта), но и го е довел до неговия логически край – окончателната публикация на резултатите, предоставяйки на членовете на екипа си и на странични специалисти отговорно и съществено участие в нея. В това отношение „Yabalkovo, vol. 1“, съдържащ общата част на едно предвидено да продължи с конкретни изследвания върху отделни категории материал и друга специална проблематика многотомно издание, представя един добър пример за модерно археологическо проучване: съвременната археология е типично колективна, екипна наука, и ролята на научния ръководител като организатор е особено отговорна и съществена част от изследователския процес. В конкретния случай заслугите на Красимир Лещаков като организатор се допълват и от особено съществените и приноси научни резултати от проучването на обекта при Ябълково, където за пръв път е документирано съществуването на един поранен от известните досега етап на неолитната епоха, поставящ в нова светлина

много аспекти на твърде актуалната проблематика за неолитизацията на Балканския Югоизток.

Може да се допълни, че Красимир Лещаков е несъмнено утвърден учен с национално и международно признание в областта на праисторическата археология, както може да се заключи например от приведените в документацията за участие в конкурса справки за цитирания на негови публикации. Той е и утвърден и уважаван преподавател с дългогодишен стаж в Катедрата по археология към Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Казаното ми дава основание да дам гласа си за избирането на доц. Красимир Лещаков за професор по археология (праистория) в настоящия конкурс.

София, 5 юли 2015 г.

проф. Петър Делев